

Täysistunto

Tiistai 5.6.2018 klo 14.10—17.06

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 77/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan 45 minuuttia. Mikäli puhujalistaa ei ehditä annetussa ajassa käydä loppuun, asiakohdan käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan tämän päivän istunnossa muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi. Jos keskustelu asiasta puolestaan päättyy ennen sille varatun määräjän päättymistä, siirrytään päiväjärjestyksen seuraavaan eli 7. asiaan.

Keskustelu

16.33 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain työterveyshuollon korvauksia koskevia säännöksiä. Työnantajan järjestämästä työterveyshuollosta maksettavien työterveyshuoltokorvausten painopistettä siirrettäisiin ennaltaehkäisevään suuntaan.

Arvoisa puhemies! Kun ministeri ei ole täällä esittelemässä tätä esitystä, niin totean tästä sisällöstä, että tässä esitetään, että työnantajalle maksettaville työterveyshuollon korvauksille määriteltäisiin yksi työntekijäkohtainen laskennallinen enimmäismäärä, josta korvattaisiin ensisijaisesti työnantajan lakisääteisen järjestämisvelvollisuuden alaiseen ehkäisevään työterveyshuoltoon kuuluvia kustannuksia, ja tästä enimmäismäärästä voitaisiin korvata enintään 40 prosenttia työnantajan vapaaehtoisen järjestämisen piiriin kuuluvan sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia.

Tavoite tässä ja tällä esityksellä on sinänsä aivan perusteltu. Eli halutaan työterveyshuollon painopistettä siirtää työkyvyn ylläpitämiseen, sairauksien ennaltaehkäisemiseen ja sairaustapauksia, sairaanhoitoa koskevaa painopistettä vähentää. Samalla tässä ollaan varautumassa myös sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistukseen, tähän kasvavaan valinnanvapauteen, ja pyritään siihen, että meillä ikään kuin päästäisiin näistä päällekkäisistä järjestelmistä eroon.

Työterveyshuolto on kuitenkin tällä hetkellä yksi meidän koko terveydenhoitojärjestelmämme kaikkein parhaiten toimivia kokonaisuuksia. Vaikka tällä esityksellä on hyviä perusteluja ja hyviä tavoitteita, niin itse hiukan pelkään sitä, että tässä ollaan heikentämässä edellytyksiä juuri tälle toimivalle työterveyshuollolle, joka meillä tällä hetkellä vastaa hyvin työelämän piirissä olevien ihmisten terveydenhoitotarpeisiin. Toivon, että sosiaali- ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2018 vp

terveysvaliokunnassa hyvin huolellisesti paneuduttaisiin tämän seurauksiin. Kun tällä on henkinen kytköksensä tähän sote-uudistukseen, niin mielestäni tätä nyt ei ainakaan tulisi käsitellä eikä hyväksyä ennen kuin nähdään, mitä tästä sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksesta tulee.

Olen itse toiminut työterveyslääkärinä ennen siirtymistäni eduskuntaan vuonna 95, ja työterveyshuolto toimi tuohon aikaan suurin piirtein samalla tavalla kuin tänäkin päivänä, eli osa tästä työstä oli tätä ennaltaehkäisevää toimintaa, mutta varsin huomattava osa oli ihan tätä sairausvastaanottoa, sairaanhoitoa. Itse kyllä koin työterveyslääkärinä, että nämä erilaiset vastaanotolla esille tulleet sairaustapaukset, esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinongelmat, erilaiset infektiokierteet tai vaikkapa mielenterveyden ongelmat, uupumisoireet tai unihäiriöt, olivat osa nimenomaan sitä työterveyshuoltoa ja ne antoivat työterveyslääkärille myös viitteitä siitä, millä tavoin tulisi koko työyhteisön hyvinvointia olla parantamassa, mihin asioihin tulisi kiinnittää huomiota, ja usein ne johtivat myös keskusteluihin työnantajan kanssa. Eli en kokenut sitä millään tavalla irrallisena osana siitä varsinaisesta työterveyshuollosta, mikä mielestäni hiukan leimaa tämän esityksen filosofiaa.

Painopisteen siirtyminen ehkäisevän työterveyshuollon korvauksiin saattaisi myös johtaa työterveyshuoltosopimusten muutoksiin tai irtisanomisiin nimenomaan tämän sairaanhoidon osalta. Eli olisi ennakoitavissa, että työnantajat, yritykset, tekisivät näitä ratkaisuja ja nykyisiä työterveyshuollon sairaanhoidon asiakkaita siirtyisi julkisen terveydenhuollon piiriin ja siten kuormittamaan julkista terveydenhuoltoa. Siksi mielestäni tätä ei tule toteuttaa ainakaan irrallisena sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksesta, koska silloin se tulisi nimenomaan meidän terveyskeskuksiamme kuormittamaan.

Lisäksi nämä ehdotetut muutokset saattaisivat lisätä työnantajien työntekijöille ottamien sairauskuluvakuutusten määrää ja siten lisätä yhteiskunnallista eriarvoisuutta terveyspalvelujen saatavuuden suhteen. Finanssialan mukaan vuoden 2016 lopussa yritykset olivat ottaneet sairauskuluvakuutuksia, eli näitä yksityisiä sairauskuluvakuutuksia, yli 200 000 työntekijälle, ja näiden osuus tulisi todennäköisesti entisestään kasvamaan. Silloin meillä ikään kuin vielä voimakkaammin eriytyisivät ne yritykset ja työnantajat, jotka pystyvät hyviä vakuutuksia työntekijöilleen antamaan, toisenlaisista yrityksistä, ja myös työterveyshuollon sisäistä eriarvoistumista tapahtuisi nykyiseen tilanteeseen verrattuna.

16.40 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Todellakin tämä sairausvakuutuslain muutos mahdollistaa mahdollisesti, jos tulee hyväksytyksi, työterveyshuollon kautta tapahtuvan ennaltaehkäisevän toiminnan lisäämistä työterveyshuollon keinoin.

Suomalainen terveydenhuoltojärjestelmään sisältää monta hienoa järjestelmää, ja ehkä hienoin niistä on tämä työterveyshuolto, jossa jokainen työssä käyvä ihminen saa työterveyshuollon kautta omaa terveyttään koskevaa hoitoa ja apua nopeasti ja tehokkaasti ja joka on integroitu hyvin tähän suomalaiseen terveydenhuoltojärjestelmään.

Nyt kun terveydenhuoltouudistusta ollaan tekemässä, olen suuresti kyllä ihmetelty viime päivinä tätä julkisuudessa käytyä keskustelua, että kun uudistusta ollaan tekemässä, niin sitten viime metreillä on hirmuinen huuto, että tämä pitää kaataa, tämä pitää tuhota ja tämä menee mönkään. Tuntuu, ettei mitään muuta ole enää kuin ongelmia. Mutta kaikki me kansanedustajat tässä talossa tiedämme ja myös tämän talon ulkopuolella olevat asiaa seuraavat äänestäjät ja varsinkin sellaiset henkilöt, jotka terveydenhuollon kanssa ovat tekemisissä työkseen, valla hyvin tietävät, että nykyinen järjestelmä kaipaakin ihan selkeästi uudistamista, ja kuten muun muassa valtiovarainministeri Petteri Orpo on sanonut ihan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2018 vp

monessa yhteydessä, ensi vuosikymmenellä törmäämme seinään näiden kustannusten kanssa, jos emme nyt tee jotakin. Sen tautta tämä integraatio, yhdentäminen, pitää tehdä niin, että myös työterveyshuollon systeemiä kehitellään edelleen. Tämä laki on siitä pieni osa, mutta edustaja Räsänen erinomainen, painava puheenvuoro osoittaa — hänellä on kokemusta sekä kansanedustajana ja ministerinä että erikoisesti lääkärinä — miten isosta asiasta tässä on kysymys. Siksi toivon, arvoisa puhemies, että nyt päästäisiin vihdoin ja viimein tässäkin talossa siihen vaiheeseen, että se uudistus vietäisiin eteenpäin, niin että tulevina vuosina ja vuosikymmeninä suomalaisten hyväksi saataisiin kustannuksia hieman alemmaksi ja ennen kaikkea ihmisille parempaa hoitoa.

16.42 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Se, että työterveyshuoltoon sisältyy tämä sairaanhoitomahdollisuus, jota ollaan nyt siis ohentamassa tällä esityksellä, on toki herättänyt sen kysymyksen aivan aiheellisesti, ovatko työttömät ja eläkeläiset erilaisessa asemassa kuin ne, jotka ovat työelämän piirissä, koska työterveyshuollon kautta käytännössä pääsee nopeammin esimerkiksi erikoissairaanhoidon toimenpiteisiin ja leikkauksiin ja niin edespäin. Tämä on aivan totta, ja mielestäni tulee pyrkiä siihen, että me saamme mahdollisimman tasa-arvoiset palvelut kaikille, mutta sitä ei tulisi toteuttaa niin, että heikennetään työterveyshuollon palveluita, vaan niin, että parannetaan eläkeläisten ja työttömien palveluita ja nopeutetaan heidän hoitoonpääsyään.

Pidän edelleenkin työterveyshuollon kokonaisuuden kannalta tätä sairaanhoidon mahdollisuutta tärkeänä osana sitä, koska se tukee ennaltaehkäisyä ja se käytännössä mahdollistaa nopean puuttumisen sairauksiin ja nopean puuttumisen myös työpaikan hyvinvointiongelmiiin. Sairauspoissaolojen määrää pystytään vähentämään sillä, että esimerkiksi leikkauksia tai tarvittavia toimenpiteitä tai erikoislääkärin konsultaatiota ei tarvitse viikko- tai kuukausitolkulla odottaa vaan päästään nopeasti hoitamaan terveeksi ja työkykyiseksi työntekijöitä. Siksi todellakin toivon, että tätä kriittisesti käsitellään, ja olen hiukan harmissani siitä, että ministeri ei ollut täällä keskustelemassa eikä esittelemässä tätä esitystä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.